

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Difficultas VII. Notantur quædam de scientia in communi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

DIFFICULTAS VII.

Notantur quædam de Scientia in Comuni.

NO T O 1. *Quomodo comparari possit Scientia cum aliis habitibus intellectualibus.* Indubiè si comparatur cum errore opposito, comparabitur tanquam perfectio, cum defectu, malum cum bono, si comparatur cum opinione, comparabitur tanquam perfectum cum imperfectiori, cum imperfectiori inquam, quia melior est scientia quam opinio magisque perfectiva intellectus, quia est consecutio finis, ad quem ordinatur intellectus, nempe perceptionem veri, quam perceptionem formalem veri, non habet opinio, quia tamen melius est opinari quam errare, quia errare, est simpliciter recedere à vero, secus opinari. Hinc comparatio scientiæ ad opinionem, est comparatio perfectioris ad imperfectius. Comparatio autem scientiæ ad errorem erit comparatio ad oppositum. Non nego tamen imperfectionem in opinione ita imbitam esse. Ut ab ea separari non possit; hinc in Deo nunquam à Theologis ponitur opinio, utpote aliquid essentialiter imperfectum.

NO T O 2. *Quæ sit comparatio inter intellectum & scientiam.* Si comparatur scientia ad intellectum, comparabitur tanquam aliquid perfectum ad perfectius, perfectior enim est intellectus. Nam objectum illius est intelligibile, vel verum ut sic, jam autem objectum scientiæ, est tale intelligibile, tale verum, adeoque reliquæ scientiæ, habent participatum bonum, bonum autem quod spectat ad intellectum, est bonum quod participatur. Melius autem quia universalius est bonum participatum quam bonum participans, (supple in adæquate.) Deinde potentia melior est suis actibus, jam autem scientiæ actuales, comparantur ad intellectum, sicut actus ad potentiâ. Scientiæ autem habituales, comparantur ad intellectum, sicut perfectiones exigite & principiatæ à sua radice, quas sibi comparat ipsa radix, radix autem in talibus est melior, quemadmodum melior est ignis, quam calor. Non nego tamen, quod præcisè in prædicato actus melior sit actus, præ potentia.

NO T O 3. *Quæ sit comparatio scientiæ ad fidem divinam.* Si comparatur scientia cum fide divina, comparabitur tanquam imperfectius ad perfectius, licet enim careat fides evidentia, quæ est quædam perfectio linearum intelligendi, carentia tamen huius perfectionis, non deicit fidem à gradu excedendi scientiam, tam ex eo, quia id supplet alio prædicato, nempe tanto excessu certitudinis, quam ex eo, quia evidentia ordinatur ad certitudinem, ut supposuimus in ante, si ergo habeatur aliunde hæc certitudo, non erit jam necessaria illa evidentia, defectusque illius, non arguet imperfectionem.

NO T O 4. *Quæ sit comparatio scientiæ ad fidem*

humanam. Si comparatur scientia cum fide humana, comparabitur tanquam perfectius ad longè imperfectius, quia evidentia & certitudo, sunt perfectiones linearum noscendi, & quidem nullam dicentes imperfectionem, hinc & in Deo reperiuntur, fit ut defectus harum perfectionum, in fide humana, isque nulla perfectione alia suppletus, arguit imperfectionem.

NO T O 5. *Quæ sit comparatio scientiæ ad sapientiam.* Si comparatur scientia ad sapientiam, comparabitur tanquam particulare ad universalius, nam scientia non debet procedere, per causas altissimas & universalissimas: secus sapientia.

NO T O 6. *Quæ sit comparatio scientiæ ad visionem beatam.* Si comparatur scientia cum visione beata, comparabitur tanquam perfectum ad perfectissimum, nam evidentia & certitudo visionis beatæ, sunt longè majores, quam certitudo & evidentia Demonstrationis, quod Deus sit. Universaliter autem, quando aliqua perfecta sunt, ex convenientia talium prædicatorum, si aliud, dicta prædicata perfectius habeat, hoc ipso perfectius erit, idque ostendit inductio, & ita, quia homo ex eo habet perfectionem, quod intellectivus sit, cum Deus sit supremum & perfectissimum intellectivum, perfectissimè excedet hominem, hocque ipso non ex illis prædicatis sumeretur perfectio, si dato excessu in illis prædicatis, non daretur excessus perfectionis. Et quia ex eo est perfecta scientia, quia est notitia certa & evidens, cum certitudinem & evidentiam longè perfectius participet, visio Dei, hoc ipso perfectior erit.

NO T O 7. *Quæ sit comparatio scientiæ creatæ ad increatam.* Sed hanc adumbratam habebis, ubi in Animasticis tractatur de distinctione Verbi mentis creati à Verbo mentis increato.

QUÆSTIO II.

De Divisione Scientiæ.

A ttingemus imprimis divisiones communes.

DIFFICULTAS I.

Di-visio in communis Scientiarum.

Mitto divisionem scientiarum quas solemus Deo attribuere, quia hæc explicantur in prima parte, attingemus divisiones alias.

DIVIDITUR imprimis scientia in Actualem & Habitualement. Actualis est ipse actus scientificus. Habitualis est facilitas & inclinatio ad similes actus scientificos, iis à quibus hæc facilitas producta.

DIVIDITUR utraque in Mediatam & Immediatam. Immediata est, quæ sine discursu habetur, saltem formali. Mediata cum discursu.

† Bb 3

DIVI-